

Rīgas pilsētas kapitulācijas un Akorda punkti. Fragments.

1710. gada 30. jūnijs/4. jūlijs.

LVVA, 8. f., 1. apr., kapsula g, 1. l., 2., 7. lp.

(Nozīmīgs Latvijas vēstures dokuments, kas vēsta par Ziemeļu kara beigām Latvijas teritorijā)

Puncta welche dem Respee
ff. Deputierten der Stadt in Riga
= gewilligt und fröhlicher Volmacht
mit der J. C. M. in Lager vor
Riga befundliche Generalität zu
befaulden und zu observiren in un-
= terzeichnetem Datum mitgegeben worden.

Resolution
Der hochwürdig. Ex. cell. des J. C. M.
= des k. k. Majest. Seiner Majestät
auf unsern Befehl. Puncta wie
folgt.

i

Das die in vorerwähnter Augspurgischer
Confession und darauf fundirter
Religion in völliger Friede und
Friede bis zum Jahr 2000 gebräuchlich
übung, in alle Kirchen und andern
orten dieser Stadt, in denselben
gebirge, in Diocesi verbleiben sollt.
Zu dem Ende das zu dem vorerwähnten
Zweck zu dem gewöhnlichen Consis-
= torium oder Appellation in die
= stadt, in welchem die Stadt
die Gymnasij in sowohl der latei-
= nisch als auch in der deutschen
= in der Stadt und auf dem Lande, bis
= in der christlichen Lehre, Ceremonien,
= information in Fundament, so wie
= in der oder interruption von C.
= k. k. Majest. gewilligt, und darauf be-
= dingt worden, bis befalton wor-
= den.

i

accordatus

2.

gūtse Non altera plin doring. brads:
 - pflanzung, Privileg, Straix, und was
 fongt d'ingelben Propalß zu laß an:
 = geseßes in gubrecht warden Riende,
 und mögke, befristet, und in J: G:
 C: M: J: Hollkonomie D'ingel auß:
 und angnommenen sein, auf die für
 Stadt geförige gefangen oder einige
 Ranzion talsch, u außstrij zu
 fupß gestollt werden.

22. Jun.

22. Jun.

solte nach d'ing dem für oder der
 ander wird er für die D'ing
 frow oder J: G: C: M: J: fofolte
 auf d'ing d'ing, sollen diese puncta
 d'ing nicht gebrochen, noch gefolgt
 noch selbigen präjudicirt sein, son:
 = dem der d'ing allein soll
 d'ing gebührend abgestraft wer:
 = d'ing.

Actum Riga den 30 Junij st. v:
 1710.

Wird billig anordint, f'ibst, aber
 wird J: C: M: J: d'ing
 notifizirt, daß sobald die Stadt
 überliefert, bezog u bezuht ist,
 in jeder f'ing f'ing soll,
 f'ing u f'ing u geworb nach b:
 = l'ibe zu f'ing u zu l'ibe
 u da jemand nach l'ibe, f'ing
 oder k'ing d'ing u Moskau, f'ing
 d'ing, wolle d'ing wird aller
 d'ing f'ing f'ing d'ing,
 u soll auch mit quingamer k'ing
 d'ing werden. conclusu in Lager
 Non Riga den 4 Julij st. v: 1710.

Gegen Rax J: C: M: J:
 walt walt d'ing
 d'ing f'ing



Dokuments sastāv no septiņām papīra lapām, kas sašūtas ar sarkanu un zaļu zīda diegu.
 Uz pēdējās lapas krievu armijas virspavēlnieka Borisa Šeremetjeva zīmogs ar uzrakstu:
 „Insigne : Potentissimorum : Crvciferum : dm : Scheremetew”

NORAKSTS

Puncta welche denen Respee Hhn. Deputirten der Stadt und Bürgerschaft Laut heütiger Volmacht mit der I: Cz: M: im Lager Vor Riga befindliche Generalität zu behandeln und zu Bewürcken in untergesetzten Dato mitgegeben worden.

1.

Daß die unveränderte Augspurg. Confession und darauff fundirte Religion in Völligen stande u. bey ihrer bey 200 Jahren gebräuchlichen übung, in alle Kirchen u. andere orthen diesser Stadt, u. derselben gebiethe, u. Dioecesi verbleiben solle: zu dem Ende das zu den Vorigen Polnischen zeitten gewessene Consistorium ohne Appellation, u. die Prediger, imgleichen die Bediente des Gymnasy u. so wohl der Lateinischen alß teutschen Schulen in der Stadt und auff dem Landte, bey ihrer bißherigen Lehre, Ceremonien, information u. Einkommen, So wie bißher ohne interruption von E:E: Rathe gewehlet, und darauff ordinirt worden, beybehalten werden. [...]

*21.

Auff obige Puncten nun sollen alle Beleidigungen, welche unter wärender bloquade u. belägerung auch sonsten vorgegangen seyn möchten, ein vor alle mahl gehoben, vergessen, u. vergeben, die Stadt u. dero Einwohner, auch sich hier auffhaltende fremde, alle u. jede, mit allem ihrem Guthe von aller plünderung, Brandschatzung, Kriegßsteür, und waß sonst derselben desfalß zu Last angeführt u. gebracht werden könnte, und möchte, befreyet, und in I: Gr: Cz: M: vollkommenen Schutz auff- und angenommen seyn, auch die zur Stadt gehörige gefangene, ohn einige Ranzion erlassen u. auff freyen fuß gestellet werden.*

22^{dum}

Solte nach diessem Ein oder der ander wieder seine Schuldige trewe oder I: G: Cz: M: hoheitt sich verbrechen, sollen dieße puncta dardurch nicht gebrochen noch gehoben noch selbigen praejudicirt seyn, sondern der Verbrecher allein soll darvor gebührendt abgestrafft werden.

Actum Riga den 30 Juny st: v: 1710.

Resolution Sr. Hochgräffl. Excell: des H. G'ral FeldMarsch. Scheremetow etc. etc. auff nebenstehende Puncta wie folgt.

1.

accordatur [...]

*21.

*Alle Beleidigungen werden hiemitt so wohl in genere alß specie auffgehoben u. Beydes die Einwohner und frembden in I: G: Cz: Mayt: Protection auffgenommen, desgleichen die zur Stadt gehörige gefangene ohne ranzion erlassen, wo Sie zuvor werden declarirt haben in I: G: Cz: Mayt: Schutz zu verbleiben; das übrige wird alles accordirt.**

22^{dum}

Wird billig accordirt, hiebey aber wirdt E: E Rath u. Bürgerschaft notificirt, dasz sobaldt die Stadt überlieffert, bezogen u. besetzt ist, ein jeder freyheit haben soll, seine nahrung u. gewerb nach beliebe zu suchen u. zu treiben u. da jemandt nach Litthauen, Pohlen oder Reißblandt u. Moscauen selbst verreissen wollte, dem wirdt alle darzu nötige sicherheit versprochen, u. soll auch mit gnugsamen Reisspassen versehen werden.

Conclusum im Lager vor Riga de July st: v: 1710.

Генералъ Фельтъмаршалъ кавалер мальтиски барисъ Графъ Шереметевъ.

TULKOJUMS

Punkti, ko godātajiem pilsētas un pilsonības pārstāvju kungiem zemāk minētajā datumā saskaņā ar Viņa Cariskās Majestātes šodienas pilnvaru nometnē pie Rīgas esošais ģenerāļu korpuss iedevis līdzī apspriešanai un apstiprināšanai.

1.

Nesagrozītā veidā pilnībā tiek saglabāta Augsburgas konfesija, kā arī uz tās pamata dibinātā Ticība saskaņā ar vairāk nekā 200 gadu garumā piekoptajiem rituāliem visās baznīcās un citās vietās šajā pilsētā un tās apgabalā un diecēzēs, tāpat arī – kā bijušajos poļu laikos – konsistorija, kuras lēmumi nav pārsūdzami. Mācītājus un ģimnāzijas skolotājus amatos neieceļ, bet tos netraucēti ievēl un apstiprina rāte. Nemainītā veidā – tāpat kā līdz šim – saglabātas tiek arī gan latīņu, gan vācu skolas pilsētā un laukos ar saviem mācīšanas, rituālu un audzināšanas procesiem un ienākumu avotiem.

[...]

*21.

Visi pāri darījumi, kas saistībā ar augšminētajiem punktiem notikuši blokādes un aplenkuma laikā vai kā citādi, reizi par visām reizēm tagad tiek atcelti, aizmirsti un piedoti. Pilsēta un tās iedzīvotāji, kā arī svešinieki, kas šeit uzturas, – visi un ikviens ar visu savu* mantu, kas cietuši no postīšanas, dedzināšanas, kara kontribūcijām un citām grūtībām, tiek atbrīvoti no visa šī posta un pieņemti un uzņemti Viņa Lielcariskās Majestātes pilnīgā aizsardzībā. Gūstekņi no pilsētnieku vidus tiek atlaisti un atbrīvoti bez izpirkuma maksas.

22.

Ja pēc šā līguma noslēgšanas viens vai otrs lauztu savu uzticību vai noziegtos pret Viņa Lielcarisko Majestāti, tad šos Akorda punktus neatceļ un nemaina, – atbilstoši soda vien pašu noziedznieku. Rīgā, 1710. gada 30. jūnijā – pēc vecā stila.

Viņa Augstības

Ekselences ģenerālfeldmaršala grāfa utt., utt. Šeremetjeva kunga rezolūcijas attiecībā uz blakus esošajiem punktiem:

1.

Apstiprināts.

*21.

Visi pāri darījumi tiek likvidēti gan kopumā, gan atsevišķi, un abi – gan iedzīvotāji, gan svešie tiek uzņemti Viņa Lielcariskās Majestātes pilnīgā protekcijā. Gūstekņi no pilsētnieku vidus tiek atbrīvoti bez izpirkuma maksas, ja viņi iepriekš ir apliecinājuši gatavību palikt Viņa Lielcariskās Majestātes aizsardzībā: pārējais viss tiek apstiprināts.*

22.

Labprāt tiek apstiprināts, bet reizē arī godātajai rātei un birģeriem tiek norādīts, ka tiklīdz pilsēta būs atdota un ieņemta, ikkatram būs dota brīvība meklēt sev iztiku un amatu, ar ko nodarboties, pēc patikas. Bet, ja kāds gribēs aizceļot uz Lietuvu, Poliju vai Krieviju – un pat Maskavu –, viņam tiks garantēta visa nepieciešamā drošība; tāpat arī šiem aizbraucējiem izsniegs visas nepieciešamās ceļojuma pases. Apstiprināts nometnē pie Rīgas, 1710. gada 4. jūlijā pēc vecā stila.

Ģenerālfeldmaršals, Maltas ordeņa kavalieris Boriss grāfs Šeremetjevs.

PIEZĪMES:

*Teksta daļa zvaigznītēs rakstūta dokumenta iepriekšējā lappusē.

Pēc uzvaras Poltavas kaujā, 1709. gada jūlijā Krievija savu militāro spēku vērsa pret Vidzemi un Rīgu. 26. oktobrī Pētera I armija aplenca Rīgu, blokāde ilga astoņus mēnešus: arvien krasāk kļuva jūtams pārtikas trūkums, bombardēšanas sagrāva ēkas un nogalināja cilvēkus. Postam vērstoties plašumā, ģenerālgubernators grāfs Nīls Strembergs (*Strömberg*) 1710. gada 23. jūnijā piekrita rātes locekļu un birģeru ierosinājumam noslēgt pamieru ar Krieviju, kura laikā varētu izstrādāt Rīgas kapitulācijas noteikumus.

Rīdzinieku delegācija sastāvēja no deviņiem pārstāvjiem. Sarunas notika Šeremetjeva galvenajā mītnē Dreiliņos un ilga trīs dienas, līdz 4. jūlija rītā padošanās līgums – Akorda punkti – tika parakstīts.